

CAROLINE BERNARD

# Dáma Z MONTPARNASSU

Simone de Beauvoir  
hľadanie lásky  
a pravdy

Od autorky  
bestselleru  
*Frida Kahlo*  
a farby života

noxi



Caroline Bernard: Die Frau von Montparnasse. Simone de Beauvoir und die Suche nach Liebe und Wahrheit. Roman  
Copyright © Aufbau Verlage GmbH & Co. KG, Berlin 2021  
(Published with Aufbau Taschenbuch; »Aufbau Taschenbuch«  
is a trademark of Aufbau Verlage GmbH & Co. KG)  
Published by agreement with Aufbau Verlage GmbH & Co.  
KG and Corto Literary Agency.

Translation © 2025 by Dana Petrigáčová

Cover design: [www.buerosued.de](http://www.buerosued.de) in Munich for Aufbau Verlage  
GmbH & Co. KG in Berlin using a motive by © Arcangel

Slovak edition © 2025 (elektronická verzia) by NOXI s. r. o.

Všetky práva sú vyhradené. Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani prenášať v akejkoľvek podobe či akýmkoľvek spôsobom – elektronicky, mechanicky, fotokopírovaním, nahrávaním alebo inak – bez predchádzajúceho písomného súhlasu vlastníka autorských práv.

CAROLINE BERNARD

*Dáma*  
Z  
MONTPARNASSU

HĽADANIE LÁSKY A PRAVDY



# Prolog

PARÍŽ, 1924

V ten večer sa Simone znova pohádala so svojím otcom. Georges de Beauvoir okolo seba netrpezlivo šermoval kusom mäsa. Bol už oblečený, lebo chcel ísť von.

Sedela po jeho ľavici, vedľa taniera ležala, ako vždy, kniha, lebo si nemohla dovoliť strácať čas, ak chcela splniť svoje ambiciózne čitateľské ciele. Teraz čítala *Eupalinos* od Paula Valéryho.

„Nepatrí sa, aby mladá žena takto vyzerala. Len sa pozri, akú máš špinu za nechtami!“

V otcovom hlase bolo počuť všetko jeho opovrhovanie, a nebolo ho málo, lebo ako ochotnícky herec bol naučený prejavovať emócie.

Ani raz nezdvihla zrak od knihy. Ľavou rukou pridržovala strany, aby sa jej kniha nezavrela, v pravej držala vidličku, ktorou sa prehrabávala v tanieri v nádeji, že nájde mrkvu aj bez toho, aby sa naň musela pozrieť.

„Simone. Rozprávam sa s tebou. Nenaučila si sa v tomto dome, ako sa máš správať pri stole?!“

„Georges, veď ju nechaj. Má šesťnásť,“ ozvala sa mama.

„No práve!“ zvolal. „Všetky ostatné dievčatá už v šesťnástich dávno vedia, čo sa patrí. Chodia na matiné a na tenis, aby sa predstavili súcim mladíkom.“

„Ja nechcem muža, ktorý si ma vyberie,“ odpovedala Simone nezáujemne a otočila stránku.

„Veď si neviem ani predstaviť, kto by si ťa vybral. Takú učebnicovú babu feminu. Muži nechcú múdre ženy.“

Strhla sa. Otec ju nazýval babou feminou? Pritom to bol práve on, kto ju povzbudzoval v čítaní, a vždy bol hrdý na jej úspechy. Odkedy však prešla do puberty, považoval ju za neposlušnú a neokrôchanú. Odvtedy venoval celú svoju pozornosť jej sestre Poupette, ktorá bola o dva roky mladšia a krajšia.

Aj otec sa zmenil. Čo sa stalo s mužom, ktorý stál každý večer pri kozube a hrával im monológy a komediálne scény, kým im od smiechu po lícach netiekli slzy?

„Muži nechcú ani ženy bez vena,“ povedala a na okamih zdvihla pohľad, aby videla, ako zareaguje.

Od hnevu až očervenel. „Lenže ty nie si len chudobná, ale aj škaredá.“

Bez slova sa postavila. Aj tak ju už prešla chuť.

Za sebou počula mamu povedať: „Simone má predsa pravdu, Georges. Keby si mal v obchodoch viac šťastia,

moje dcéry by mali veno. Čo s nimi teraz bude, povieš mi?“

Zvyšok už nepočúvala. Dobre poznala nekonečné hádky rodičov. Georges prehajdákala peniaze, ktoré Françoise priniesla do manželstva. Museli sa presťahovať do tohto tmavého bytu bez sluhu na piatom poschodí na Rue de Rennes. Budúcnosť ich dcér bola v troskách.

Hádka bude pokračovať dovtedy, kým otec z bytu neujde. Lahla si do postele a cez hlavu si pretiahla prikrývku. Keď o chvíľu prišla do izby aj Poupette, nereagovala. Tvárila sa, že už spí, no pritom jej v hlave vírili myšlienky.

Kládla si otázku, kedy ju otec začal kritizovať. Kedy na nej začal odmietať všetko, čo kedysi považoval za dobré? Prečo zrazu podceňoval jej usilovnosť a úspechy v škole? Kedy sa jeho obdiv k jej rozumu, ktorý nazval mužským, zmenil na odmietanie? Kedy sa z milovaného dievčaťa, na ktoré bol hrdý, stal trn v oku, neposlušná baba femina?

Doteraz robila vždy to, čo sa od nej očakávalo, a práve to jej vyčítali. Ničomu nerozumela, no ešte viac bola nahnevaná. Poznámky otca na jej adresu ju vždy zaboleli, no svoje presvedčenia pre to nemienila meniť. Čudovala sa, že ešte neplače. Medzi kamarátkami už bola známa svojimi častými výbuchmi plaču. Otcove urážky si však nechcela pripustiť. Jeho pravidlá už pre ňu neplatili.

Vedľa nej zo spánku zastonala Poupette. Stačilo len vystrieť ruku, aby sa sestry dotkla, lebo medzi ich posteľami bolo pravé tolko priestoru, že sa tam mohla postaviť jedna z nich. Na iný nábytok bola izba primalá, hoci Simone si nepriala viac, len miesto na prácu, vlastný písací stôl. Uvažovala, či sa so sestrou porozprávať o tom, čo ju rozrušilo. Rozhodla sa však, že to neurobí, Poupette by tomu nerozumela. Mala rada svoju mladšiu sestru, ktorá oplývala šarmom a inteligenciou, no chýbali jej Simoni-  
na ctižiadosť a asertivita.

Už bolo neskoro, no predsa nemohla zaspať. Načúvala tichu, ktoré v byte vládlo. Mama išla do postele a otec sa vráti domov až o niekoľko hodín. Potichu sa postavila a bosá prešla do jeho pracovne. Tú izbu mal pre seba, hoci sa v nej takmer nikdy nezdržiaval. Bolo samozrejmé, že muž a pán domu má svoju pracovňu, hoci ju nepoužíval.

Sadla si za otcov písací stôl a zo zásuvky vybrala list papiera. Pouličné lampy vrhali rozptýlené svetlo, hoci tu hore už bolo slabé. Vzala do ruky ceruzku. Zrazu sa cítila, akoby jej v tej chvíli patril svet. Na papier mohla dať, čo len chcela. Mohla si všetko predstaviť, veľkú lásku, dobrodružstvo, či novú filozofiu, ktorá by vysvetlila svet.

Nuž teda, dobre, čo by mala napísať? Pred niekoľkými mesiacmi si začala viesť denník. Odvtedy zaplňala stránku za stránkou drobným písmom, lebo zošity boli drahé a dúfala, že mama nerozlúšti jej škrabopis. A tak

písala na pravú stranu zošita a na ľavú si značila citáty, názvy kníh a myšlienky, ktoré ju zaujali a nechcela ich zabudnúť.

Lenže tu išlo o niečo iné: chcela napísať o svojom živote. Ak nemá nikoho, s kým by sa mohla porozprávať o svojich starostiach a snoch, radšej bude viesť rozhovor sama so sebou, aby lepšie pochopila, čo v živote chce a ako to dosiahnuť. Na jednej strane bude poslušná Simone, dcéra z poriadneho domu, ktorá plní očakávania svojich rodičov. Odpovedať jej však bude druhá Simone, ktorá rada oponuje a nič nepovažuje za nemenné a nepochybniteľné. Ktorá z nich napokon vyhrá? V každom prípade jej písanie prospeje, o tom nepochybovala. Bude to pre ňu dobrovoľné vyhnanstvo, v ktorom možno bude sama, no rozhodne nebude osamelá.

Zdvihla ceruzku, napísala niečo do vzduchu a vonku za oknom sledovala mory, ktoré zabľúdili až sem hore a poletovali v žltom svetle plynových lúč.

Potom ceruzku zľahka vrátila na miesto a papier do zásuvky.

Môj život bude výnimočný, sľúbila si. Budem žiť život, aký chcem, nie ten bezvýznamný, ktorý pre mňa chcú rodičia. Budem Simone de Beauvoir, nie madam Neviemaká.

A jedného dňa sa stanem slávnou spisovateľkou!

# 1. kapitola

JAR, 1927

„*Plus vite, Jacques, rýchlejšie,*“ zvolala Simone a vystrčila hlavu z okna, aby jej vietor pohladil tvár. Marcový deň bol na to vlastne príliš chladný, ale nemohla odolať a stiahla okno.

Chcela si túto chvíľu vychutnať. Dopoludnia zložila skúšku z literatúry s vyznamenaním, ako sa aj očakávalo. Diplom bol ďalším krokom k naplneniu jej sna o písaní, za ktorým si posledné dva roky húževnato išla. Pri hľadaní vlastného rozprávačského štýlu a témy čítala každú voľnú minútu počas dňa. Nič, čo bolo napísané pred ňou, nebolo v bezpečí. V Shakespeare & Company na Rue de l'Odéon si požičiavala novinky z Ameriky a u Adrienne Monnierovej zase francúzskych autorov. Niekedy, keď knihu chcela stoj čo stoj vlastniť, ale nemala na ňu peniaze, jednoducho ju ukradla. Pri predajcoch starých kníh na brehu Seiny čítala postojacky všetko, čo

jej prišlo pod ruku. Ak sa jej nejakú knihu nepodarilo inde zohnať, objednala si ju v Národnej knižnici, kde v čitárni každý deň pracovala. Tam však čítala skôr knihy, ktoré potrebovala do školy. Popri literatúre študovala, prirodzene, aj život, ktorý ponúkal Paríž, mesto svetiel a umenia, v celej svojej rozmanitosti. Vo svojej štvrti videla v galériách takmer každú výstavu a bola už pravidelnou návštevníčkou veľkých múzeí. Vždy, keď mala peniaze na kávu, išla s kamarátkou do jednej z kaviarní na Montparnasse, sadla si k stolu a počúvala ľudí, ktorí tam sedeli. Zaujímalo ju všetko, jej smädu po vedomostiach a zvedavosti nič neuniklo.

Po zložení skúšky sa o poriadny kus priblížila k svojmu cieľu. Potešilo ju, že jej bratranec Jacques na ňu čakal pred inštitútom Sainte-Marie a s úsmevom jej podržal dvere svojho nového automobilu.

„Ako vidím, aj žena, ktorá zložila skúšku, môže byť atraktívna,“ povedal jej. „Môžem ťa na oslavu dnešného dňa pozvať na výlet?“

Cítila sa priam blažene. V detstve boli so Jacquesom dobrí kamaráti a neskôr ho ako staršieho obdivovala, no a teraz sa doňho zamilovala. Bol to príťažlivý muž, ktorý nosil elegantné obleky. Býval so svojou sestrou a domácou vo veľkom byte na bulvári Montparnasse. Nikto mu nič neprikazoval. Ako bohém chodil často von, poznal všetky vychýrené zábavy a Simone zoznámil so surrealizmom. Presedeli spolu celé hodiny a rozprávali sa

o umení a literatúre. Jej inak prísna mama dovolila, aby so Jacquesom chodila na prechádzky alebo do kina. Aj otcovi sa páčil a bol rád, keď Simone večer odprevadil domov a potom spolu debatovali.

Pri tej myšlienke sa uškrnula. Jej otec a Jacques sa vtedy ponárali do nekonečných diskusií o literatúre a divadle, pričom otec nadával na modernu a vychvaľoval svojich klasikov. Simone by k tomu tiež mala čo povedať, ale nebolo žiadúce, aby sa pridala, ako jej dal otec jasne najať. Žena nemala čo vyrušovať mužov. Ak mal Georges pocit, že priveľmi otravuje, chytil Jacquesa okolo pliec a vzal ho do svojej pracovne, kým ju mohlo od jedu aj rozpučiť.

Dnes však Jacques patril iba jej. Vyklopila slnečnú clonu, aby sa videla v zrkadle. V poslednom čase sa jej vzhľad výrazne menil k lepšiemu. Zo škaredého káčatka sa stávala labuť. Hoci jej na úprave zovňajšku až tak nezáležalo, v neforemných šatách sa skrývala pekná mladá žena. Najradšej mala svoje svetlé oči vo farbe nezábudiek, ktoré jej na tvári s jemnými črtami priam žiarili. Pred niekoľkými dňami si dlhé vlasy ostrihala na krátky chlapčenský bob podľa najnovšej módy. Aj jej kamarátka Zaza nosila v poslednej dobe podobný účes a so zvonovým plstným cloche klobúčikom vyzerala čarovne. No ona naň mala príliš riedke vlasy a podlhovastú tvár, účes jej nepristal, hoci ju Maheu presviedčal o opaku. Kamarát René Maheu, ktorého prezývala lama, bol do nej

zamilovaný, hoci bol ženatý. Nikdy ho neunavilo všeličo na nej obdivovať alebo chváliť, či už jej krásu, múdrosť alebo aj nevľúdny hlas, ktorým strieľala argumenty ako z guľometu. Avšak s tým účesom sa mylil, skrátka jej nepristal. V ten deň si uviazala na hlavu šatku s bielymi bodkami, aby zakryla to najhoršie. Jacques si zmenu podľa všetkého nevšimol, len jej polichotil, ako pekne sa šatka hodí k bielemu golieru jej blúzky. „Vyzeráš ako príjemný mladík,“ podpichol ju.

Jacques s trúbením predbehol ďalšie auto a znova sa prudko zaradil. Odhodilo ju k jeho pleciam. Odtiahla sa od neho a zaklopila zrkadlo. Svojmu zovňajšku nevenoval ani myšlienku, skrátka vyzeral očarujúco. Zboku pozorovala jeho pekné črty tváre. Mierne prižmúril oči, pripomínal dobrodruha. Všimol si jej pohľad a zasmial sa.

„Čochvíľa sme tam,“ povedal.

„Škoda,“ odvetila. Sedela by vedľa neho aj hodiny a užívala by si jazdu. Smerovali z mesta na západ, kvôli nej išiel cez Place de la Concorde, kde sa na bledomodrej oblohe týčil obelisk, a smeroval k Víťaznému oblúku. Práve prechádzali popod stromy Boulonského lesíka. V tomto ročnom období boli ešte holé, ale okolo trávnikov si už všimla žiarivé magnólie a žlté jazmíny a narcisy. „Aké pekné,“ povzdychla si a vystrčila ruku z okna, aby pocítila studený poryv vetra.

„Ty naozaj nájdeš na všetkom niečo pekné,“ skonštatoval a pokrútil hlavou.

„Ale jar v Paríži je predsa nádherná. Nemyslíš? Veď sa pozri na tú jemnú zeleň. Taká farba sa vyskytuje len teraz, ak sem prídeš na budúci týždeň, už ju tu nenájdeš.“

So zavretými očami nastavila tvár slnku, ktoré sa práve predralo cez oblaky. Potom sa znova pozrela na Jacquesa. Rezko zaparkoval a prešiel na jej stranu, aby jej otvoril dvere.

„Smiem?“

Usmiala sa naňho.

„Na čo máš chuť? Člnkovať sa alebo na zmrzlinu?“

„Oboje,“ zvolala. „Ale o ôsmej musím byť doma. Otec ma chce pozvať na oslavu úspešnej skúšky.“

Prenajali si loďku v tvare labute a ťažkopádne sa preplavili do stredu jazera.

Jacques si z vrečka saka vybral knižku. Bol to *Velký Meaulnes* od Alaina Fourniera, ktorého mnohí považovali za pokračovateľa Goetheho *Werthera*, lebo bol o láske – veľkej, nešťastnej láske, ktorú človek môže cítiť len v mladosti. Z tohto románu mala Simone zmätok vo svojich citoch a odvtedy ešte intenzívnejšie vnímala láskyplné pocity, ktoré prechovávala k Jacquesovi. Bol pre ňu posledným dôkazom toho, že literatúra je jej náhradou za náboženstvo. Verila v silu slova, romány sa stali jej novou Bibliou, aj keď sa mama pre to bála o spásu duše svojej dcéry.

„Nemusíš mi z nej čítať,“ povedala. „Poznám z nej nasпамäť celé pasáže.“

„No dobre, čo tak *La Garçonne*? Tvoj účes by sa k tomu hodil.“ Takže predsa si ho všimol, pomyslela si, keď vyberal knihu z druhého vrečka.

Zachichotala sa. Román Victora Margueritteho vo svojich časoch vyvolával jeden škandál za druhým, lebo jeho hlavná postava, Monique Lerbier, odmietla plány rodičov vydať sa a viedla sexuálne nezávislý život. Simone, samozrejme, prečítala aj túto knihu. Potajomky, bez vedomia rodičov. Pri čítaní neraz rozmyšľala nad tým, že by chcela byť ako Monique. Mávla rukou.

„Aj túto poznám. Len nech ju neuvidí mama, inak by som už s tebou nikdy nesmela ísť sama von.“

„Stále kontroluje, čo čítaš?“

S nevôľou pokrútila hlavou. Spomenula si, ako mama kedysi zošívala strany, ktoré nechcela, aby jej dcéry čítali. Simone tie strany, ako inak, vždy prečítala ako prvé, a potom ich zošila naspäť cez tie isté dierky. „Mama sa už vzdala predstavy, že ma vychová.“

„Na poriadnu slečnu s vyhliadkami na manželskom trhu,“ domnieval sa Jacques.

„Ja a vyhliadky na manželskom trhu? Vieš, že žiadne nemám, lebo ocko si nemôže dovoliť zaplatiť mi veno.“

„Viem, že ty o nič také nestojíš.“

„Vydať sa, to áno, ale nie za hocikoho a rozhodne nie za toho, ktorého mi vyberú rodičia.“ Intenzívne si ho zboka premerala, aby zistila, či pochopil jej narážku.

Namiesto toho, aby sa zaoberal jej poznámkou, sa

prehnane oprel do vesiel a začal náhlivo veslovať, no pri tom boli od jedného z umelých ostrovčiek aj tak dosť ďaleko. Tváril sa, akoby naň mali každú chvíľu doraziť.

Po zvyšok popoludnia bol znova tým známym neodolateľným švihákom.

Jacques ju odprevadil domov práve včas, aby ešte stihla ísť s otcom do divadla.

Kým ho otec stiahol do svojej pracovne, aby sa „porozprávali ako chlapi“, odišla do svojej izby rýchlo si hrebeňom prebehnúť strapaté vlasy a nanovo uviazať šatku. Do líc sa jej nahrnula farba a pokožka jej žiarila, ale ani to nič nezmenilo na názore jej otca, ktorý na svojej dcére nedokázal nájsť nič pekné. Kládla si otázku, o čom sa so Jacquesom práve rozprávajú. O tom, či sa s ňou ožení? Jej by sa splnil sen a otec by napokon musel priznať, že si predsa len našla muža.

Povzdychla si.

Nechápala, prečo je z nej otec taký sklamaný. Vždy bola hrdá na to, keď jej kedysi rozprával, že uvažuje ako muž. Učila sa a pracovala na tom, aby túto predstavu naplnila. Dnes získala svoj prvý diplom a chcela ním naňho urobiť dojem. Lenže sa jej ani neopýtal, z čoho skúška bola. Nezaujímalo ho to.

Po čase sa prestala učiť pre to, aby ho ohromila. Vstúpila do sveta poznania a každá kniha, ktorú prečítala, v nej prebúdzala novú zvedavosť. Rada sa zaoberala ve-

deckými otázkami a objavovala nové veci, získavala presvedčivé argumenty a ostatných prekvapovala svojou múdrosťou.

Sama sa nad sebou pousmiala. Potom vykročila za ostatnými.